

Ukaz o proglašenju Zakona o potvrđivanju Sporazuma o podsticanju i uzajamnoj zaštiti ulaganja između Savezne Republike Jugoslavije i Kraljevine Holandije

Proglašava se Zakon o potvrđivanju Sporazuma o podsticanju i uzajamnoj zaštiti ulaganja između Savezne Republike Jugoslavije i Kraljevine Holandije, koji je donela Savezna skupština, na sednici Veća građana od 16. decembra 2002. godine i na sednici Veća republika od 13. novembra 2002. godine.

PR br. 245

16. decembra 2002. godine

Beograd

Predsednik
Savezne Republike Jugoslavije
dr **Vojislav Koštunica**, s.r.

Zakon o potvrđivanju Sporazuma o podsticanju i uzajamnoj zaštiti ulaganja između Savezne Republike Jugoslavije i Kraljevine Holandije

Zakon je objavljen u "Službenom listu SRJ - Međunarodni ugovori", br. 12/2002 od 20.12.2002. godine.

Član 1.

Potvrđuje se Sporazum o podsticanju i uzajamnoj zaštiti ulaganja između Savezne Republike Jugoslavije i Kraljevine Holandije, potpisan 29. januara 2002. godine u Hagu, u originalu na srpskom, holandskom i engleskom jeziku.

Član 2.

Tekst Sporazuma u originalu na srpskom jeziku glasi:

SPORAZUM O PODSTICANJU I UZAJAMNOJ ZAŠTITI ULAGANJA IZMEĐU SAVEZNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE I KRALJEVINE HOLANDIJE

Savezna Republika Jugoslavija i Kraljevina Holandija, (u daljem tekstu: Strane ugovornice),

U želji da ojačaju svoje tradicionalno prijateljske veze i da prošire i intenziviraju međusobne ekonomske odnose, naročito u pogledu ulaganja ulagača jedne Strane ugovornice na teritoriji druge Strane ugovornice,

Uviđajući da će sporazum o tretmanu, koji će biti obezbeđen za takva ulaganja, podsticati protok kapitala i tehnologije i ekonomski razvoj Strana ugovornica i da je poželjan pravedan i pravičan tretman ulaganja,

Sporazumele su se o sledećem:

Član 1.

U smislu ovog sporazuma:

(a) izraz "ulaganja" označava svaku vrstu sredstava a posebno, mada ne i isključivo:

(i) - pokretnu i nepokretnu imovinu kao i sva ostala prava svojine in rem, kao što su zakup, hipoteka, zaloga i jemstvo, u pogledu svih vrsta sredstava;

(ii) - prava proistekla iz akcija, obveznica i drugih vrsta interesa u kompanijama i zajedničkim ulaganjima;

(iii) - novčana potraživanja, potraživanja drugih sredstava, ili po osnovu obavljanja poslova koji imaju ekonomsku vrednost;

(iv) - prava na polju intelektualne svojine (kao što su autorska prava i srodna prava, patenti, industrijski planovi ili modeli, trgovački znaci) tehnički procesi, goodwill i know-how;

b) prava data na osnovu zakona ili ugovora, uključujući prava na istraživanje, ispitivanje, vađenje i dobijanje prirodnih bogatstava;

(v) izraz "ulagači" će, u pogledu bilo koje Strane ugovornice, obuhvatiti:

(i) - fizička lica koja imaju državljanstvo te Strane ugovornice;

(ii) - pravna lica osnovana prema zakonu te Strane ugovornice;

(iii) - pravna lica koja nisu osnovana prema zakonu te Strane ugovornice već ih kontrolišu, bilo direktno ili indirektno, fizička lica definisana pod (i) ili pravna lica definisana pod (ii);

(g) izraz "teritorija" označava teritoriju odnosno Strane ugovornice i bilo koju površinu u blizini teritorijalnog mora koja je, prema zakonima koji se primenjuju kod odnosno Strane ugovornice u skladu sa međunarodnim pravom, ekskluzivna ekonomska zona, ili kontinentalno priobalje odnosno Strane ugovornice, na kom ta Strana ugovornica vrši jurisdikciju ili ostvaruje suverena prava.

Član 2.

Svaka Strana ugovornica će, u okviru svojih zakona i propisa, podsticati ekonomsku saradnju kroz zaštitu ulaganja ulagača druge Strane ugovornice na svojoj teritoriji. Svaka Strana ugovornica će prihvatiti takva ulaganja, zavisno od njenog prava da sprovodi ovlašćenja utvrđena zakonima ili propisima.

Član 3.

(1) Svaka Strana ugovornica će obezbediti pravedan i pravičan tretman ulaganjima ulagača druge Strane ugovornice i neće nanositi štetu, neopravdanim ili diskriminatornim merama, radu, upravljanju, održavanju, korišćenju, uživanju ili raspolaganju tim ulaganjima od strane tih ulagača. Svaka strana ugovornica će takvim ulaganjima pružati najpostojaniju zaštitu i bezbednost.

(2) Konkretnije, svaka Strana ugovornica će takvim ulaganjima obezbediti tretman koji ni u kom slučaju neće biti manje povoljan od onog koji obezbeđuje bilo ulaganjima vlastitih ulagača, ili ulaganjima ulagača trećih država, zavisno od toga koji je povoljniji za zainteresovanog ulagača.

(3) Ako je Strana ugovornica dala specijalne povlastice ulagačima neke treće države na osnovu sporazuma kojima se osnivaju carinske unije, ekonomske unije, monetarne unije ili slične institucije, ili na osnovu privremenih sporazuma koji vode takvim unijama ili institucijama, ta Strana ugovornica neće biti u obavezi da obezbedi takve povlastice ulagačima druge Strane ugovornice.

(4) Svaka Strana ugovornica će poštovati svaku pravnu obavezu koju je eventualno preuzela u pogledu ulaganja ulagača druge Strane ugovornice.

(5) Ako odredbe zakona bilo koje Strane ugovornice, ili obaveze iz međunarodnog prava koje trenutno postoje ili budu utvrđene kasnije između Strana ugovornica kao dopuna ovom Sporazumu, sadrže propis, bilo opšti ili poseban, kojim se ulaganjima ulagača druge Strane ugovornice daje pravo na povoljniji tretman od onog koji se predviđa ovim sporazumom, taj propis će, u meri u kojoj je povoljniji, imati prevagu nad ovim sporazumom.

Član 4.

U pogledu poreza, naknada, troškova i fiskalnih odbijanja i izuzeća, svaka Strana ugovornica će ulagačima druge Strane ugovornice, koji su angažovani u nekoj privrednoj delatnosti na njenoj teritoriji, obezbediti tretman koji nije manje povoljan od onog koji obezbeđuje vlastitim ulagačima ili ulagačima trećih država koji su u istim okolnostima, zavisno od toga koji je povoljniji za zainteresovane ulagače. U tu svrhu, međutim, neće se uzimati u obzir nikakve posebne fiskalne povlastice koje ta strana daje:

- a) na osnovu ugovora o izbegavanju dvostrukog oporezivanja; ili
  - b) na osnovu njenog učešća u carinskoj uniji, ekonomskoj uniji ili sličnoj instituciji;
- ili
- v) na osnovu reciprociteta sa nekom trećom državom.

Član 5.

(1) Svaka Strana ugovornica će garantovati ulagačima druge Strane ugovornice slobodan transfer plaćanja koja se odnose na njihova ulaganja. Transferi će se vršiti u slobodno konvertibilnoj valuti, bez ograničenja ili odlaganja. Takvi transferi obuhvataju posebno, mada ne i isključivo:

- a) kapital i dodatne iznose za održavanje ili povećanje ulaganja;
- b) dobit, kamate, dividende i drugi tekući prihod;
- v) sredstva od otplate zajmova;
- g) prihode od prodaje ili likvidacije ulaganja;
- d) autorske honorare ili naknade;
- đ) nepotrošene zarade osoblja koje radi u vezi sa ulaganjem na teritoriji Strane ugovornice;
- e) plaćanja proistekla iz člana 7.

(2) Strana ugovornica može da zahteva da ulagač, pre transfera plaćanja koja se odnose na ulaganje, izvrši poreske obaveze u vezi sa takvim ulaganjem, pod uslovom da te obaveze budu nediskriminatorne i da se ne koriste za poništenje smisla stava 1) ovog člana.

(3) Strana ugovornica može da usvoji ili da zadrži mere koje nisu u skladu sa njenim obavezama iz stava 1. ovog Člana, u slučaju ozbiljnih platno-bilansnih i spoljno-finansijskih poteškoća ili opasnosti da se one jave.

Takve mere:

- a) biće u saglasnosti sa članovima Statuta Međunarodnog monetarnog fonda;
- b) neće prekoračivati one koje su neophodne za bavljenje okolnostima opisanim u ovom stavu; i
- v) biće privremene i biće uklonjene čim to okolnosti dozvole.

Član 6.

(1) Ulaganja ulagača bilo koje Strane ugovornice neće biti nacionalizovana, ekspropisana, niti podvrgnuta merama po dejstvu jednakim nacionalizaciji ili eksproprijaciji (u daljem tekstu: eksproprijacija) na teritoriji druge Strane ugovornice, osim ako se eksproprijacija vrši:

- a) iz razloga koji je u javnom interesu;
- b) ako se sprovodi uz primenu zakona;
- v) ako je nediskriminatorna i
- g) uz brzu, odgovarajuću i efektivnu naknadu, koja će se izvršiti bez odlaganja.

Takva naknada će odgovarati pravičnoj tržišnoj vrednosti ekspropisanog ulaganja kakva je bila neposredno pre eksproprijacije. Pravična tržišna vrednost neće održavati nikakvu promenu vrednosti do koje dolazi zbog toga što je eksproprijacija ranije postala opštepoznata činjenica.

Naknada će obuhvatiti kamatu po normalnoj komercijalnoj stopi do datuma plaćanja i biće slobodno prenosiva bez odlaganja.

(2) Oštećeni ulagač će imati pravo da, u skladu sa zakonima i propisima Strane ugovornice koja vrši eksproprijaciju, traži da sudski ili drugi nadležni i nezavisni organ te Strane ugovornice, izvrši neodložno razmatranje njegovog slučaja, procene vrednosti njegovog ulaganja i plaćanja naknade u skladu sa principima izloženim u ovom sporazumu.

Član 7.

(1) Ulagačima jedne Strane ugovornice, koji pretrpe gubitke u pogledu svojih ulaganja na teritoriji druge Strane ugovornice usled rata ili drugog oružanog sukoba, revolucije, vanrednog stanja, pobune, ustanka ili nemira, druga Strana ugovornica će obezbediti tretman, u pogledu povraćaja, obeštećenja, naknade ili drugog načina izmirenja gubitaka, koji neće biti manje povoljan od onog koji ta Strana ugovornica daje sopstvenim ulagačima ili ulagačima bilo koje treće države, zavisno od toga šta je povoljnije za zainteresovane ulagače.

(2) Bez štete po stavu 1. ovog člana, ulagačima jedne Strane ugovornice koji, u bilo kojoj od situacija navedenih u tom stavu, pretrpe gubitke na teritoriji druge Strane ugovornice, koji su posledica:

(i) zaplene njihove imovine od strane organa vlasti druge Strane ugovornice, ili

(ii) uništavanja njihove imovine od strane organa vlasti druge Strane ugovornice, koje nije bilo potrebno zbog neophodnosti situacije,

druga Strana ugovornica će obezbediti povraćaj ili naknadu, koji će u oba slučaja biti brzi, odgovarajući i efektivni i, u pogledu naknade, biće u skladu sa članom 6.

Član 8.

Ako su ulaganja ulagača jedne Strane ugovornice osigurana od nekomercijalnih rizika ili ako na drugi način prouzrokuju plaćanje obeštećenja u pogledu takvih ulaganja na osnovu sistema utvrđenog zakonom, propisom ili državnim ugovorom, svaka subrogacija prava pomenutog ulagača od strane osiguratelja ili reosiguratelja ili Agencije naimenovane od strane jedne Strane ugovornice, saglasno uslovima takvog osiguranja ili po osnovu bilo kakvog drugog datog obaveštenja, biće priznato od strane druge Strane ugovornice.

Član 9.

(1) Svaki spor koji može da nastane između ulagača jedne Strane ugovornice i druge Strane ugovornice, u vezi sa ulaganjem na teritoriji te druge Strane ugovornice, rešavaće se, ako je moguće, na prijateljski način.

(2) Ako spor naveden u stavu 1. ovog člana ne može da se reši u roku od tri meseca od datuma kada je bilo koja od strana u sporu uputila pismeni zahtev za rešavanje spora na prijateljski način, ulagač će imati pravo da, po svom izboru, podnese zahtev za rešavanje spora:

a) Međunarodnom centru za rešavanje investicionih sporova, na rešavanje putem arbitraže ili izmirenja prema Konvenciji o rešavanju investicionih sporova između država i državljana drugih država, otvorenoj za potpisivanje u Vašingtonu 18. marta 1965;

b) Međunarodni centar za rešavanje investicionih sporova prema pravilima za regulisanje dodatnih olakšica za upravljanje postupcima izmirenja, arbitražnim i istražnim postupcima (Pravila o dodatnim olakšicama), ukoliko jedna od Strana ugovornica nije država potpisnica Konvencije, kao što je pomenuto u stavu a) ovog člana;

v) Jednom arbitru ili međunarodnom ad hoc arbitražnom sudu, shodno Arbitražnim pravilima Komisije Ujedinjenih nacija za Međunarodno trgovinsko pravo (UNCITRAL);

g) Arbitražnom sudu Međunarodne trgovinske komore (ICC).

(3) Svaka Strana ugovornica ovim putem daje bezuslovni pristanak na podnošenje spora na međunarodno izmirenje ili arbitražu u skladu sa odredbama ovog člana.

(4) Pristanak koji su Strane ugovornice dale u stavu 3) ovog člana, zajedno sa pismenim podnošenjem spora na rešavanje od strane ulagača ili ulagačev unapred dati pristanak za takvo podnošenje, predstavljaće pismeni pristanak i pismenu saglasnost strane u sporu da se spor preda na rešavanje u smislu Poglavlja II Konvencije ICSID, Pravila o dodatnoj olakšici ICSID-a, Člana I Arbitražnih pravila UNCITRAL-a, Pravila arbitraže ICC-a i člana II Konvencije Ujedinjenih nacija o priznavanju i sprovođenju inostranih arbitražnih presuda ("Njujorška konvencija").

(5) Arbitražna presuda će biti konačna i obavezujuća za strane u sporu i biće sprovedena prema zakonima Strane ugovornice na čijoj teritoriji je ulaganje realizovano.

(6) Pravno lice koje je državljanin jedne Strane ugovornice a koje, pre nastanka takvog spora, kontrolišu državljani druge Strane ugovornice, biće tretirano, u skladu sa članom 25 (2) (b) Konvencije, u smislu Konvencije, kao državljanin druge Strane ugovornice.

Član 10.

Odredbe ovog sporazuma će se, od datuma njegovog stupanja na snagu, primenjivati i na ulaganja koja su realizovana pre toga datuma.

Član 11.

Bilo koja Strana ugovornica može da predloži drugoj Strani ugovornici da se održe konsultacije po bilo kom pitanju u vezi tumačenja ili primene Sporazuma. Druga Strana ugovornica će blagonaklono razmotriti taj predlog i pružiće odgovarajuću priliku za takve konsultacije.

Član 12.

(1) Ukoliko se Strane ne dogovore drugačije, sporovi između Strana ugovornica u vezi sa tumačenjem ili primenom ovog sporazuma, koji ne mogu da se reše u razumnom vremenskom roku putem diplomatskih pregovora, podnosiće se, na zahtev jedne od Strana, na rešavanje arbitražnom sudu, koji sačinjavaju tri člana. Svaka Strana će imenovati po jednog člana suda, a dva tako imenovana člana suda će zajedno imenovati trećeg člana suda za svog predsednika, koji nije državljanin nijedne od Strana ugovornica.

(2) Ako jedna od Strana ugovornica propusti da imenuje svog člana suda i ne pristupi izvršenju toga u roku od dva meseca od poziva koji joj je uputila druga strana da obavi to imenovanje, druga Strana ugovornica može da zamoli predsednika Međunarodnog suda pravde da izvrši potrebno imenovanje.

(3) Ako dva člana suda ne mogu da postignu dogovor, u roku od dva meseca od njihovog imenovanja, o izboru trećeg člana suda, bilo koja Strana ugovornica može da zamoli predsednika Međunarodnog suda pravde da izvrši potrebno imenovanje.

(4) Ako je, u slučajevima predviđenim u st. 2) i 3) ovog člana, predsednik Međunarodnog suda pravde sprečen da obavlja pomenutu funkciju, ili je državljanin jedne od Strana ugovornica, potpredsednik će biti zamoljen da obavi potrebna imenovanja. Ako je potpredsednik sprečen da obavi pomenutu funkciju ili je državljanin jedne od Strana ugovornica, najviše po rangu raspoloživi član Suda, koji nije državljanin nijedne od Strana ugovornica, biće zamoljen da izvrši potrebna imenovanja.

(5) Sud će donositi odluke na bazi poštovanja zakona. Pre no što sud donese odluku, može u bilo kojoj fazi postupka da predloži Stranama Ugovornicama da reše spor na prijateljski način. Prethodne odredbe neće štetiti rešenju spora ex aequo et bono ako se Strane Ugovornice tako dogovore.

(6) Ukoliko Strane ugovornice ne odluče drugačije, sud će utvrditi sopstvenu proceduru rada.

(7) Sud donosi odluku većinom glasova. Takva odluka će biti konačna i obavezujuća za Strane ugovornice.

(8) Svaka strana ugovornica će snositi troškove svog člana suda i njegovog učešća u arbitražnom postupku. Strane ugovornice će podjednako snositi troškove predsednika i preostale troškove. Međutim, sud može u svojoj odluci da dâ nalog da jedna od dveju Strana ugovornica snosi veći deo troškova i ta presuda će biti obavezujuća za obe Strane ugovornice.

Član 13.

Što se tiče Kraljevine Holandije, ovaj sporazum će se primenjivati na deo Kraljevine u Evropi, na Holandske Antile i Arubu, ukoliko obaveštenje predviđeno članom 14, stav 1) ne predviđa drugačije.

Član 14.

(1) Ovaj sporazum stupa na snagu prvog dana drugog meseca od dana kada Strane ugovornice pismenim putem obaveste jedna drugu da su ispoštovane njihove ustavom propisane procedure i ostaće na snazi u periodu od petnaest godina.

(2) Ukoliko nijedna Strana ugovornica ne dostavi pismeno obaveštenje o raskidu najmanje šest meseci pre datuma isteka njegove važnosti, ovaj Sporazum će prećutno biti produžen za periode od deset godina, pri čemu svaka Strana ugovornica zadržava pravo da raskine sporazum uz dostavu pismenog obaveštenja najmanje šest meseci pre datuma isteka tekućeg perioda važnosti.

(3) U pogledu ulaganja izvršenih pre datuma raskida ovog sporazuma, prethodni članovi će nastaviti da važe u narednom periodu od petnaest godina od toga datuma.

(4) Zavisno od perioda pomenutog u stavu 2) ovog člana, Kraljevina Holandija će imati pravo da raskine primenu ovog sporazuma zasebno u pogledu bilo kog dela Kraljevine.

(5) Stupanjem na snagu ovog sporazuma, Sporazum o zaštiti ulaganja između Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije i Kraljevine Holandije, potpisan 16.

februara 1976. godine, biće raskinut na relaciji između Savezne Republike Jugoslavije i Kraljevine Holandije i zamenjen ovim sporazumom. Ovim sporazumom će isključivo biti okončan sporazum o zaštiti ulaganja između Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije i Kraljevine Holandije, potpisan 16. februara 1976, u vezi sa Saveznom Republikom Jugoslavijom i onim delovima Kraljevine Holandije na koje se ovaj Sporazum primenjuje u skladu sa pismenim obaveštenjem pomenutim u stavu 1) ovog člana. Ovaj Sporazum, međutim, neće biti primenljiv na sporove u vezi ulaganja koji su predmet procedure za rešavanje sporova prema sporazumu o zaštiti ulaganja između Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije i Kraljevine Holandije od 16. februara 1976. U tom slučaju ovaj drugi sporazum će nastaviti da se primenjuje na ta ulaganja, u meri u kojoj se tiče pomenutih sporova, dok ne bude postignuto konačno rešenje za te sporove.

U potvrdu čega su dole potpisani predstavnici, valjano ovlašćeni za to, potpisali ovaj sporazum.

Sačinjeno u dva originala u Hagu, na dan 29. januara 2002. na srpskom, holandskom i engleskom jeziku, pri čemu su sva tri teksta verodostojna. U slučaju razlike u tumačenju, engleski tekst će imati prevagu.

Za Saveznu Republiku Jugoslaviju
Goran Svilanović, s.r.

Za Kraljevinu Holandiju
Jozijas van Artsen, s.r.

Član 3.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu SRJ - Međunarodni ugovori".